

Комунальний вищий навчальний заклад
«Харківська академія неперервної освіти»

**Партнерство в освіті.
Практика взаємодії у контексті освітньої
діяльності на шляху розбудови
Нової української школи**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

Харків
2022

УДК 37.013
П 18

Укладач:

Смирнова Марина Євгенівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти Харківської академії неперервної освіти.

Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи / *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції.* – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. – 140 с.

Зміст

Програма Всеукраїнської науково-практичної конференції	6
Наукові матеріали (статті, тези) учасників конференції	13
Команда психолого-педагогічного супроводу: партнерство в інтересах дитини з ООП <i>Тетяна Вікторівна Абрамович</i>	13
Партнерство учасників освітнього процесу щодо створення безпечного освітнього середовища <i>Марія Сергіївна Астахова</i>	16
Організація партнерської взаємодії сім'ї і школи в контексті інклюзивної освіти <i>Юрій Дмитрович Бойчук</i>	20
Технології партнерської педагогіки <i>Галина Леонідівна Вороніна</i>	28
Реалізація принципів педагогіки партнерства в умовах дистанційного навчання <i>Тетяна Сергіївна Китиченко, Сергій Олександрович Китиченко</i>	32
Досвід використання мультидисциплінарного методу у вивченні історії України та української літератури в старших класах <i>Лариса Борисівна Лехан, Ірина Вікторівна Бобокало</i>	37
Взаємодія учнів і викладача в класі музичної імпровізації <i>Євгеній Павлович Воропаєв</i>	42
Комунікативна культура керівника у контексті гуманістичного підходу до управління <i>Олександра Іванівна Мармаза</i>	45
Формування культурної компетентності школярів НУШ на засадах педагогіки <i>Світлана Анатоліївна Мельник, Вікторія Григорівна Чуркіна</i>	51
Сучасна філософія партнерства в навчальних закладах <i>Євген Володимирович Пилипко</i>	58
Кластерний підхід як основа мережевого партнерства у системі професійного розвитку педагогів <i>Любов Денисівна Покроєва</i>	64
Практика взаємодії закладів загальної середньої та позашкільної освіти в естетичному вихованні підлітків у контексті розбудови Нової української школи <i>Лариса Володимирівна Серих</i>	71
Роль керівника закладу загальної середньої освіти у налагодженні партнерської взаємодії в педагогічному колективі <i>Марина Євгенівна Смирнова</i>	73

5. Корольок Ю. Г. Міжрегіональна взаємодія у контексті регулювання соціально-економічним розвитком регіону: системний підхід / Ю. Г. Корольок // Статистика України. – 2009. – № 2. – С. 102-107.

6. Князевич А.О. Кластерний підхід до створення інноваційної інфраструктури країни / А. О. Князевич, І. Г. Брітченко // Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2015.

7. Національний технопарк з підвищення якості освіти: трансформація системи, розбудова НУШ, якість і доступність [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/nacionalnij-tehnopark>

8. Портер М. Конкуренція. М.: Вільямс, 2005. 608 с.

Практика взаємодії закладів загальної середньої та позашкільної освіти в естетичному вихованні підлітків у контексті розбудови Нової української школи

Лариса Володимирівна Серих

Глобалізаційні виклики й соціально-економічні, політичні, інноваційні освітні трансформації в житті України, концептуальні засади та практичне впровадження ідей Нової української школи, декларування в сучасному суспільстві ідей полікультуралізму, міжетнічної толерантності актуалізують потребу в громадянах із розвинутими загальнокультурними цінностями. Доцільність і важливість практики взаємодії закладів загальної середньої та позашкільної освіти в естетичному вихованні підлітків зумовлюють переосмислення ролі цінностей нової української школи, які уможливають виховання розвинутої особистості.

Означена мета стає досяжною за умови пріоритету осмисленого, мотивованого естетичного середовища, створення методології, системи, методики й технології взаємодії ЗЗСО та ЗПО в естетичному вихованні підлітків. Серед основних аспектів, які ми проаналізували:

- вирішення в педагогіці проблеми розвитку особистості неможливе без використання наукових уявлень про розвиток природних характеристик людини, про які зазначали І. Бех, Л. Виготський, О. Леонтьєв, П. М'ясоїд, С. Рубінштейн та інші психологи;
- вивчення проблеми естетичного виховання та творчого розвитку дитини, яка простежуються впродовж усієї генези цивілізації, до різних аспектів якої зверталися видатні вчені Г. Гегель, Д. Дьюї, Я. Коменський, І. Песталоцці, а також вітчизняні просвітителі-педагоги минулого П. Могила, Ф. Прокопович, Г. Сковорода, О. Духнович, К. Ушинський, Х. Алчевська, Г. Ващенко, І. Огієнко, С. Русова, А. Макаренко, В. Сухомлинський, композитори М. Лисенко, О. Кошиць та інші;

- розв'язання важливих питань формування у школярів естетичного ставлення до дійсності, ідеї соціально-культурної обумовленості розвитку і становлення особистості окреслювали: філософи В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кудін; психологи Б. Ананьєв, І. Бех, Л. Божович, Л. Виготський, І. Кон, Г. Костюк, О. Леонт'єв, В. Моляко; педагоги Н. Ветлугіна, Л. Дмитрієва, Д. Кабалевський, О. Олексюк, Г. Падалка, О. Рудницька та інші;
- упровадження найбільш придатної навчально-виховної технології, яка забезпечує естетичне виховання підлітків, технології інтегрованої мистецької освіти, яка знайшла своє поширення в дослідженнях О. Комаровської, О. Лобової, Л. Масол, Н. Миропольської, В. Орлова, Г. Шевченко та інших;
- аналіз постулатів Нової української школи, визначення питань доцільності, паритетності, значущості взаємодії, співпраці, толерантності, навичок співпрацювати в команді, що розроблені авторським колективом на чолі з Л. Гриневич;
- з'ясування питань сутності й нормативно-методичних основ організації освітньо-виховної взаємодії з естетичного виховання підлітків у закладах ЗЗСО;
- і наостанку, розвиток ідей, нового змісту та напрямів виховання особистості в закладах позашкільної освіти, що висвітлено в провідних темах досліджень українських педагогів В. Вербицького, Л. Ковбасенко, О. Литовченко, Г. Пустовіта, Т. Сущенко, Л. Тихенко та ін.

Дослідно-експериментальна робота виконувалася в закладах Сумської області: ЗОШ I-III ст. № 9, №17 м. Суми; ЗОШ I-III ст. № 6 м. Лебедин, Капустинської ЗОШ I-III ст. Липоводолинської районної ради, Михайлівської ЗОШ I-III ст. Лебединської районної ради, ПДЮ (палац дітей та юнацтва) м. Суми, Путивльський районний Будинок школяра. До експерименту долучені навчальні заклади Тернопільщини (Тернопільський обласний еколого-натуралістичний центр), Харківщини, Київщини, Рівненщини. На різних етапах дослідження до експерименту залучено близько 2000 респондентів: 1818 учнів (1200 підлітків, 618 вихованців позашкільних навчальних закладів, 631 учень загальноосвітніх навчальних закладів), 182 дорослих (учителі, класні керівники, педагоги організатори, заступники директорів з навчальної, методичної, виховної роботи закладів загальної середньої освіти, керівники гуртків, методисти, заввідділами закладів позашкільної освіти, психологи, соціальні педагоги, батьки вихованців).

Опрацювання філософської, психолого-педагогічної, методичної літератури дало змогу визначити поняття *«взаємодія ЗЗСО та ЗПО в естетичному вихованні підлітків»* – динамічна педагогічна дія, процес, співпраця, спрямована на досягнення поставленої мети, у якій передбачається прямо або опосередковано залучення до навчально-виховного процесу вчителів, керівників гуртків, психологів, заступників директорів із виховної

роботи, батьків, педагогів-організаторів, учнів, вихованців, групи як сукупного суб'єкта, що відрізняється за складом, характером виконуваної діяльності (учнівські колективи, педагогічний колектив, батьківський комітет, єдиний шкільний колектив, єдиний педагогічний колектив позашкільного навчального закладу, єдиний колектив вихованців позашкільного навчального закладу тощо); складний взаємозв'язок суспільних явищ – системи загальної середньої та позашкільної освіти, суспільства, соціального замовлення тощо.

Розглянувши складові взаємодії на чотирьох рівнях, ми вибудували концепцію дослідження, яка уможливила ефективне естетичне виховання школярів, дозволила намітити нові шляхи, форми, методи, засоби естетичного виховання підлітків. Зазначаємо, що мегарівень і макрорівень є пасивними факторами взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, а мезорівень і мікрорівень – активними факторами взаємодії, і ми безпосередньо їй помірковано можемо впливати на них.

Розроблено й упроваджено технологію та методику взаємодії закладів загальної середньої та позашкільної освіти, що забезпечило ефективне естетичне виховання підлітків.

Роль керівника закладу загальної середньої освіти у налагодженні партнерської взаємодії в педагогічному колективі

Марина Євгенівна Смирнова

Практична діяльність керівника закладу загальної середньої освіти в умовах її реформування та створення нової української школи складна й досить напружена. Директору та заступнику директора треба організувати освітній процес, будувати внутрішню систему професійного розвитку педагогів, підтримувати постійну взаємодію з усіма педагогами закладу, контролювати виконання навчальних програм, стежити за якістю викладання та навчання з усіх предметів, налагоджувати й підтримувати партнерські зв'язки з усіма структурами та стейкхолдерами, причетними до освітньої діяльності закладу. Саме керівник налагоджує ефективну комунікацію з різними організаціями, що надають методичну підтримку педагогічним працівникам школи. Його лідерський вплив, професійна компетентність і емпатична підтримка колег учителів є важливими складовими успішної роботи закладу.

На сучасному етапі керівник ЗЗСО сміливо намагається відійти від стереотипів, що склались у практиці управлінської діяльності, та стати сучасним керівником, який позитивно налаштований на зміни, здатний прийняти на себе ролі фасилітатора, коуча, модератора й у дусі партнерської взаємодії будувати стосунки в педагогічному колективі, сповідуючи принцип «перший серед рівних» (*primus inter pares*). Уміння керівника організувати співпрацю в колективі, налагодити ефективну комунікацію стає найбільш